

25 december 2020, Kerstmis jaar B

Lezingen: Evangelielezing: Lucas 2:1-20

Homilie

Zalige kerst, wensen we elkaar. Tegelijkertijd weten we dat dit een kerst is die helemaal niet zalig aanvoelt. De boosdoener? Een klein virus, corona genaamd, overgewaaid uit China. Al ruim 10 maanden voelt het aan alsof we onder een stolp leven. Mondmaskers, afstand, strikte regels, bubbels, geen horeca open, geen familiefeest bij kerst, geen kerstconcerten... Zalige kerst: als dat eens waar mocht zijn! Pas op, we proberen het wel, in onze kleine 'bubbel' (mochten we die hebben), met toch nog lekker eten, cadeaus, kerstversiering en kerstprogramma's op tv, maar echt van harte gaat het niet. Onwennig voelt het aan, een beetje koud. Zalig kerstfeest? Vroeger misschien. Ook al is het nog maar een jaar geleden dat we 'gewoon' kerst konden vieren, het voelt alsof het al van veel langer geleden is, dat het nog echt feest was.

Maar was kerst altijd zo'n groot feest? Laten we eens een sprong in de tijd maken: van het kerstfeest van nu, naar het allereerste kerstfeest. Hoe ver moeten we terug gaan in de tijd? Wel, oorspronkelijk is kerst het feest van de geboorte van onze Heer Jezus Christus. We zien het nog uitgebeeld in de kerststalletjes, die onveranderlijk bij kerst horen. Het allereerste kerstfeest was dan ruim 2000 jaar geleden.

We gaan in de spreekwoordelijke 'teletijdmachine'. We vieren met kerst dat de Zoon van God, Jezus Christus, de toekomstige Koning van het Rijk der hemelen, naar onze aarde komt. Jezus wordt als mens geboren in onze wereld. De engel Gabriël vertelt de maagd Maria dat zij de gelukkige moeder mag zijn van Jezus. Een geweldige eer! Haar aanstaande man Jozef krijgt het ook in een droom te horen. Maria gaat naar haar nicht Elisabeth, die ook zwanger is. Allemaal blijdschap! Tot zover is het allemaal prachtig.

Maar dan. Maria, hoogzwanger, moet haar kindje baren, haar kindje dat zal uitgroeien tot de Verlosser van de wereld. Maar waar is ze op dat moment met haar man, Jozef? Op weg naar Bethlehem, verstrikt in de bureaucratische molen. Er is namelijk een decreet uitgegaan: verplichte registratie voor iedereen, in de plaats van geboorte. Bureaucratie is kennelijk van alle tijden. Wat was het geval? Keizer Augustus was de baas van het Romeinse Rijk. Dat was toen het machtigste rijk in de wereld. Deze keizer Augustus had ook Israël bezet, het land waarin Maria en Jozef woonden. Hij wilde per se weten hoeveel mensen er in zijn rijk leefden. Iedereen, zonder uitzondering, moest naar zijn geboorteplek terugreizen. Geen doktersbriefjes voor uitzonderingen, zoals een ver gevorderde zwangerschap. Wel, dat was nogal wat in tijden waarin paard en wagen het snelste vervoermiddel was. Voor Jozef en Maria was het ook niet evident. Zij waren inmiddels heel ergens anders gaan wonen. Zij gingen op weg, en Maria moest haar baby onderweg baren. Er waren nog geen ziekenhuizen, en de plaatselijke horeca was volzet. Maria baart haar kindje, Jezus, noodgedwongen in een stal, en hij werd gelegd in een kribbe, een voederbak. Dat klinkt niet echt als een feest! Wij maken er wel iets moois van, zo'n sfeervolle kerststal, maar voor Maria moet het toch behoorlijk zwaar zijn geweest.

En Maria, en haar man Jozef, hebben die een goed inkomen? Oh nee, het waren mensen van eenvoudige komaf, en Jozef is volgens de Bijbel een timmerman. Welja, van adellijke afkomst is hij, maar daar hebben ze niet zoveel meer aan. Ze wonen ergens in een plaats in het noorden van Israël, Nazareth, dat nogal een slechte naam heeft.

En Maria heeft geen mooie babykamer, krijgt geen 'babyshower', geen kledingkast vol babykieren, geen wiegje, geen materniteit. Toen het kind was geboren in de stal, wikkelde ze het in doeken. Armoediger kon het niet. Maria en Jozef waren geïsoleerd, in hun eigen kleine bubbel. Zo gek veel anders dan nu was het dus niet. Je zou bijna kunnen zeggen: de cirkel is rond. Ook ons kerstfeest voelt aan als een 'feest dat in het water is gevallen'.

Je vraagt je af: waarom liet God dat zo gebeuren? Waarom liet Hij Jezus niet in een paleis geboren worden? Waarom geen dure wieg? Waarom geen comfort? Waarom geen 'babyvoeding met gulden lepelkes'? Ja, die eerste kerst was eigenlijk helemaal geen feest. Waarom eigenlijk niet?

Het zegt iets over God. Jezus is de Zoon van God. Hij had comfortabel in de hemel kunnen blijven. Maar God wilde dat Jezus iemand zou worden, die dicht bij het lijden van mensen zou staan. God is geen God op afstand, maar een God van dichtbij. God wilde Zijn leven, het kostbaarste wat Hij had, Zijn liefde, met ons delen. De Heer is niet gekomen op een troon, maar heeft gekozen voor een eenvoudig leven onder mensen als u en ik.

En God wilde dat wij op Hem zouden lijken. Dat we zouden weten dat een feest niet zit in de omstandigheden, maar in het met elkaar verbonden zijn. Dat laatste lijkt nu juist zo moeilijk, in deze tijden van 'lockdown'. Maar het eerste kerstfeest was ook een uitdaging. Het is zoals de lichtjes van advent, de periode vóór kerst. Het begint met één lichtje, en telkens komt er één bij. God wil dat wij op zoek gaan naar die lichtjes, naar de dingen die hoop geven. En het daar niet bij laten, maar dat we onze lichtjes doorgeven, zoals de ene kaars de andere aansteekt.

Ja, dat virus is een spelbreker van de eerste orde. Maar het virus heeft niet het laatste woord. We kunnen elkaar nog bereiken, via telefoon, kaartjes, sociale media en noem het maar op. En de hoop, en de liefde, die kunnen wij toch aan elkaar doorgeven. Op afstand misschien, maar toch...

Laten we beginnen bij het kerstkind, Jezus Christus. Hij is gekomen om ons hoop in de harten te brengen. De liefde die Hij bracht, zal nooit uitdoven. Laten we ons daaraan verwarmen, en van onze kant die liefde aan elkaar doorgeven. Naar elkaar omzien in deze dagen, aan elkaar denken en elkaar bemoedigen. Kerst zit hem niet in al die grote dingen, maar in de liefde die wij aan elkaar mogen doorgeven. Zalig kerstfeest!

Marcel Pool